

KOLLOIDOK REOLÓGIÁJA

Alapfogalmak:

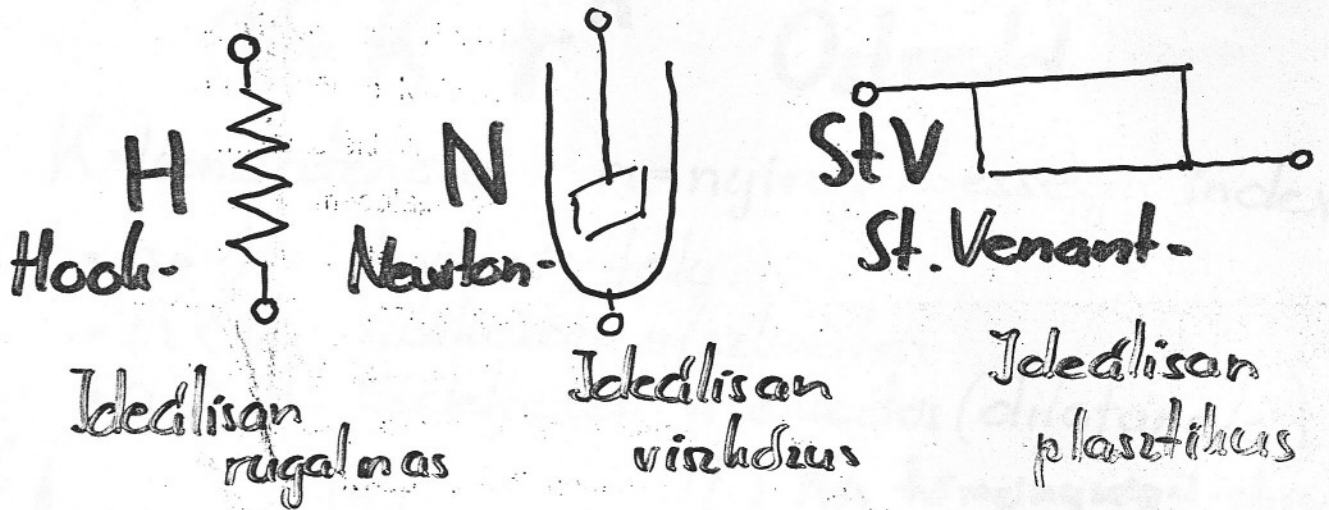
nyírófeszültség, τ / Pa

deformáció, γ

deformációseb., $\dot{\gamma}$ / s⁻¹

viszkozitás, η / Pa·s

Alaptestek

Csoportosítás

folyásgörbék ($\tau - \dot{\gamma}$)

viszkozitásgörbék ($\eta - \dot{\gamma}$)

Viszkozus folyási tulajdonságú anyagok

- Newtoni folyadékok
- szerkezeti viszkozitást mutató folyadékok
- dilatanciát mutató anyagok

Plasztikus folyási tulajdonságú anyagok

- Bingham rendszerek
- pszeudoplasztikus anyagok

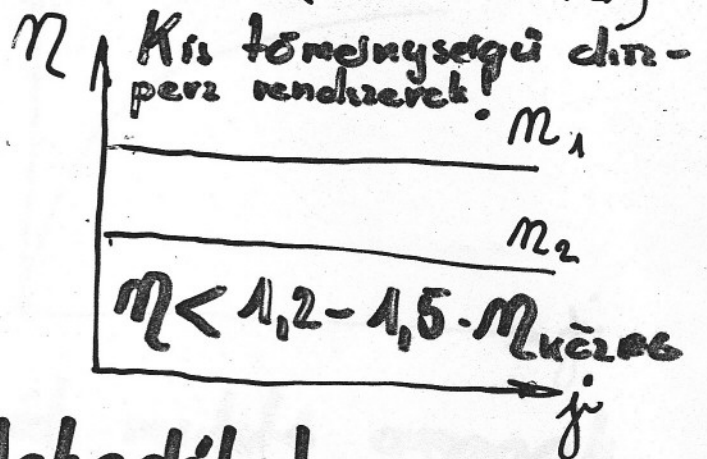
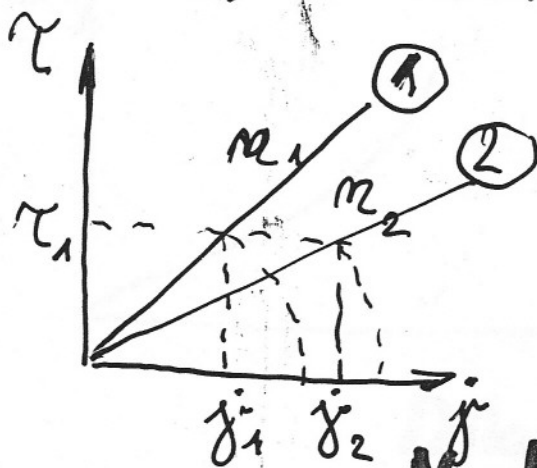
Időfüggő folyási tulajdonságú anyagok

- trikotrop anyagok
- reopex anyagok

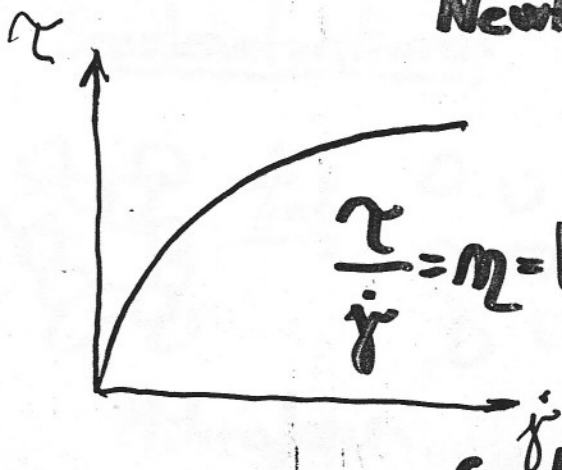
$$\tau = K \cdot \dot{\gamma}^n \quad \text{Ostwald}$$

K = konzisztencia n = nyírássebességi index

- $n = 1$ Newtoni foly.
- $n < 1$ szerkezeti viszkozitás
- $n > 1$ késlettetett viselkedés (dilatancia)

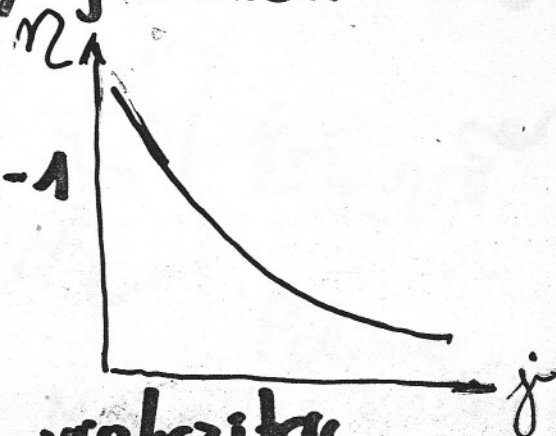

Newtoni folyadékok

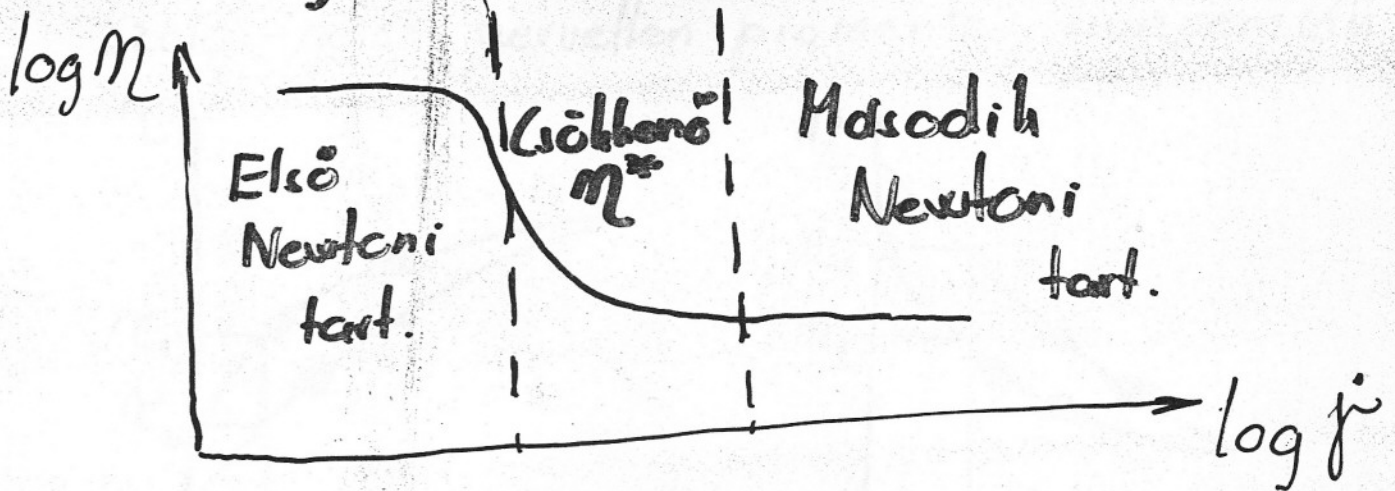

$$\frac{\tau}{\dot{\gamma}} = \eta = K \cdot \dot{\gamma}^{n-1}$$

Szerkezeti viszkozitás

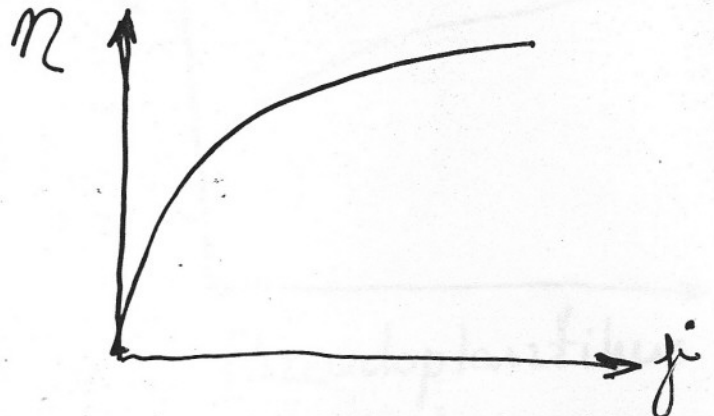
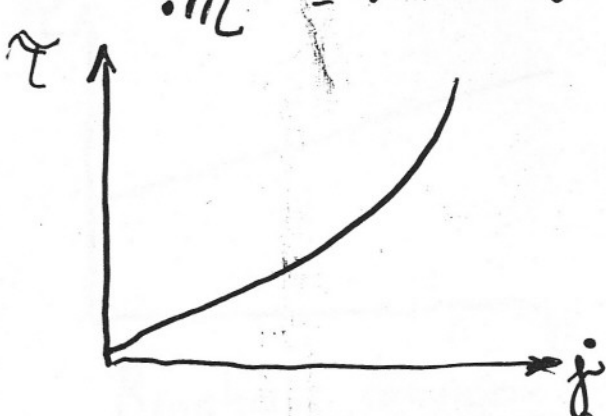

$$\log \eta = (n-1) \log \dot{\gamma} + \log K$$

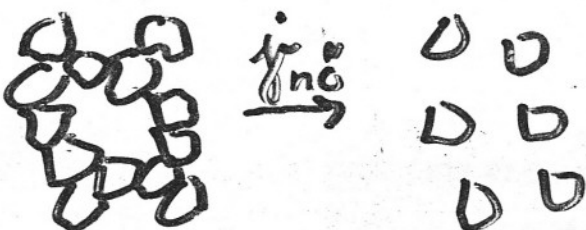
$$\frac{\eta - \eta_{\infty}}{\eta_0 - \eta_{\infty}} = \frac{1}{1 + (K \cdot \dot{\gamma})^m} \quad \text{Cross egyenlet}$$

- η_0 = nullpont viszkozitás
- η_{∞} = határviszkozitás
- K és m = anyagi állandók
- η^* = látszólagos viszkozitás

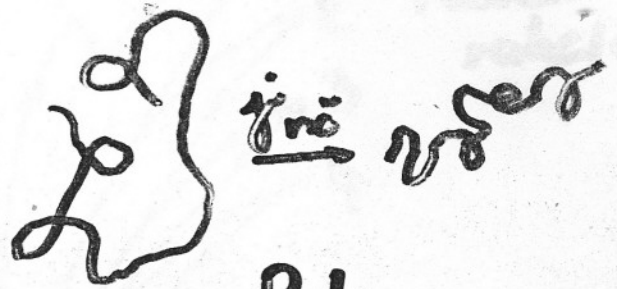

Dilatanciál mutató anyagok

Szerkezetváltozás

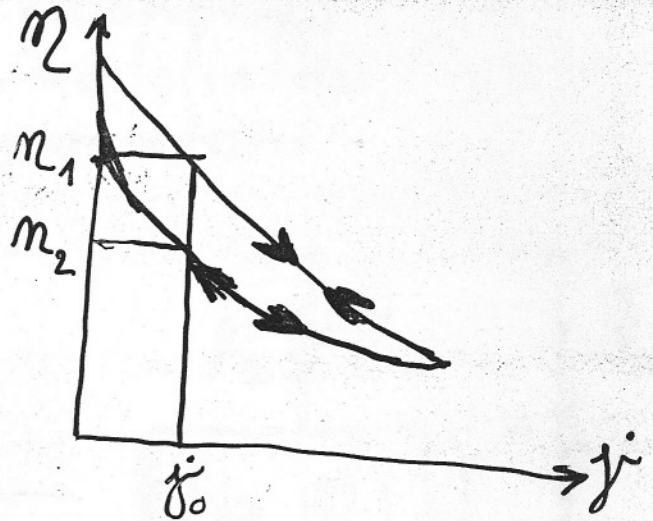
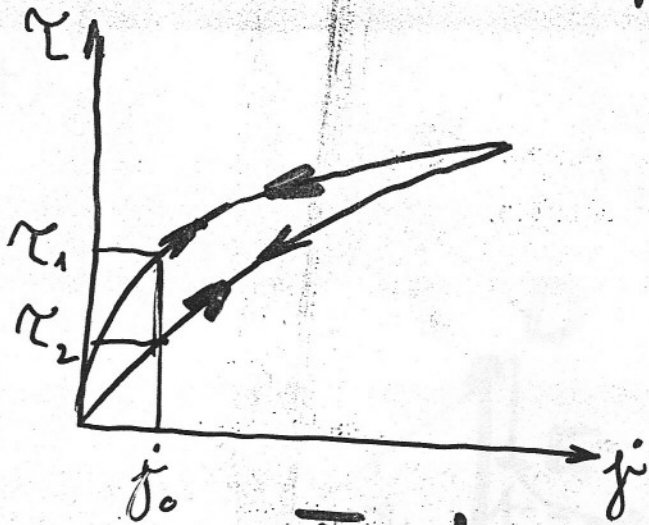
Mikrofonis

Polimer
Megnyúlás rendszer

Tixotropia és reopexia

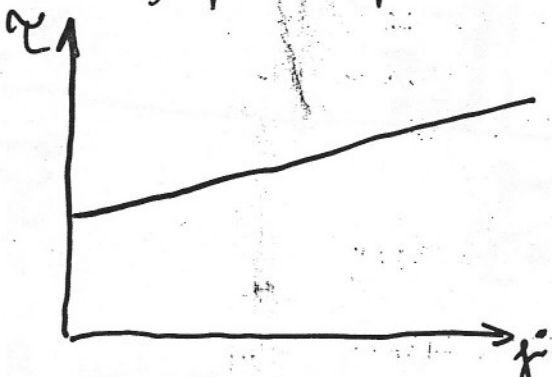
Szólók-gélek, szervetlen pigmentek, szurpenziók

Tixotropia é reopexia

Plasztikus folyási tulajdonságok

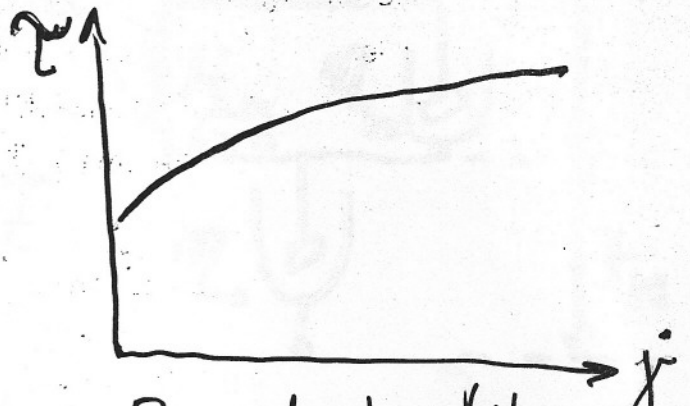
A folyás csak bizonyos határfehértség (folyási-határ) fölött jön létre.

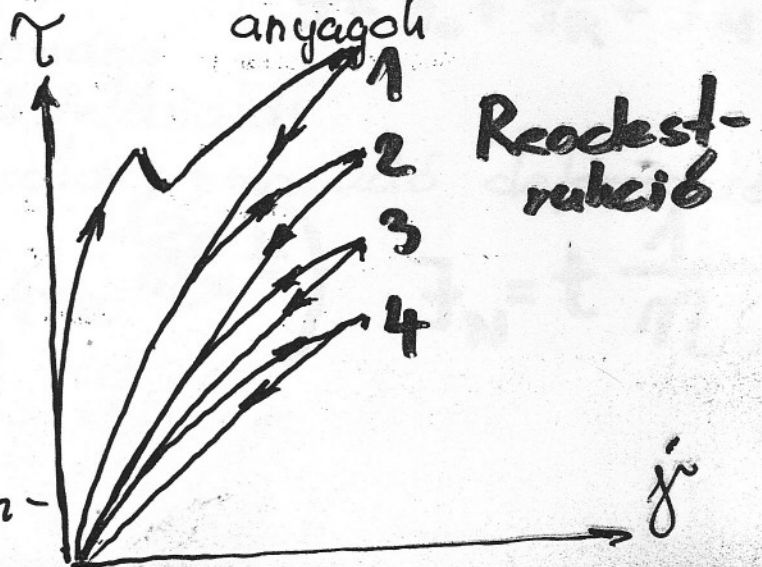
Bingham anyagok

$$\tau = \tau_0 + \mu_B \cdot \dot{\gamma}$$

viskoelasztikus

Pszudoplasztikus anyagok

Élelmiszerek, könny emulziók, szurpenziók

Viskoelaszticitás, Géltek

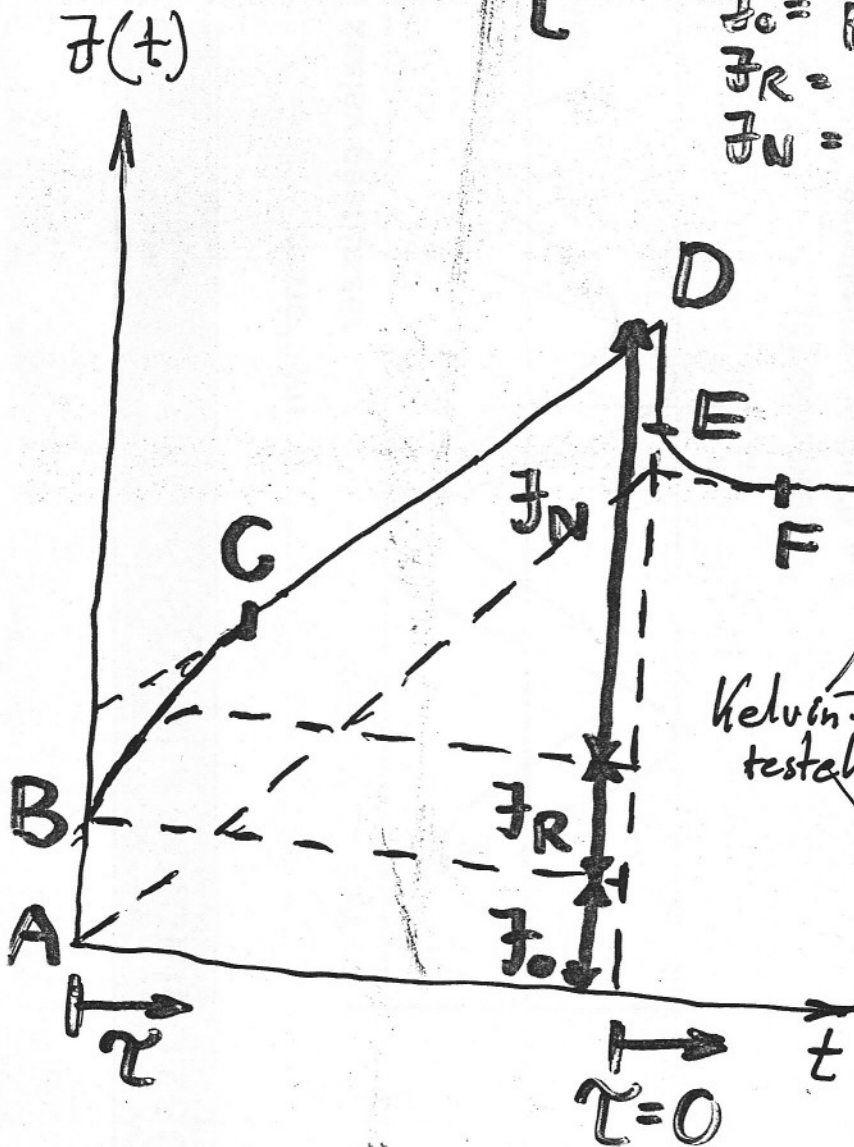
$$J = \frac{\gamma}{\tau}$$

Nyírási érzékenység

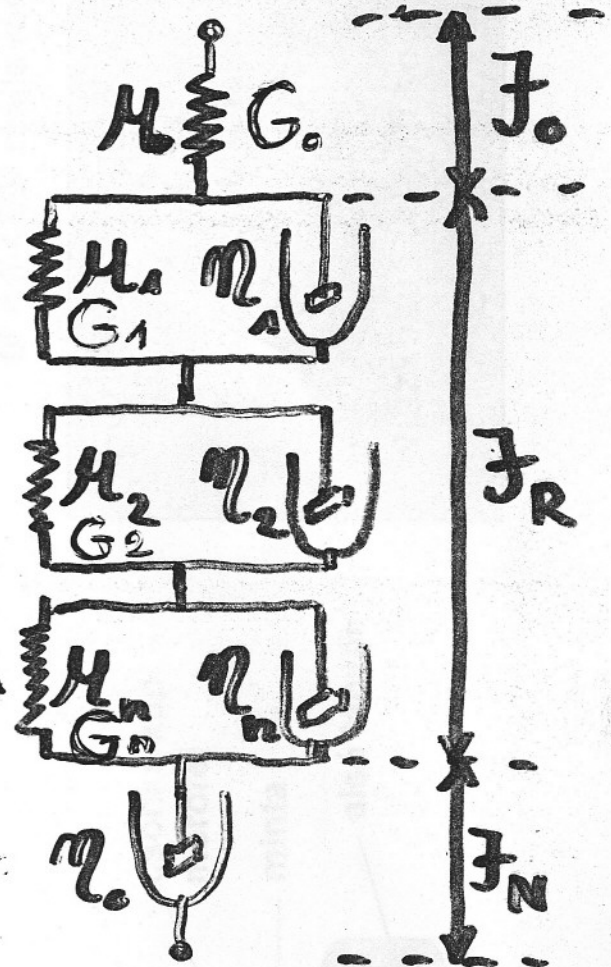
J_0 = pillanatnyi

J_R = késleltetés

J_N = newtoni

Kelvin-testek

A-B szakasz: ideálisan rugalmas

B-C szakasz = késleltetés

C-D szakasz = newtoni tartomány

D-E szakasz = pillanatszerű relaxáció

E-F szakasz = lassuló relaxáció → maradó deformáció

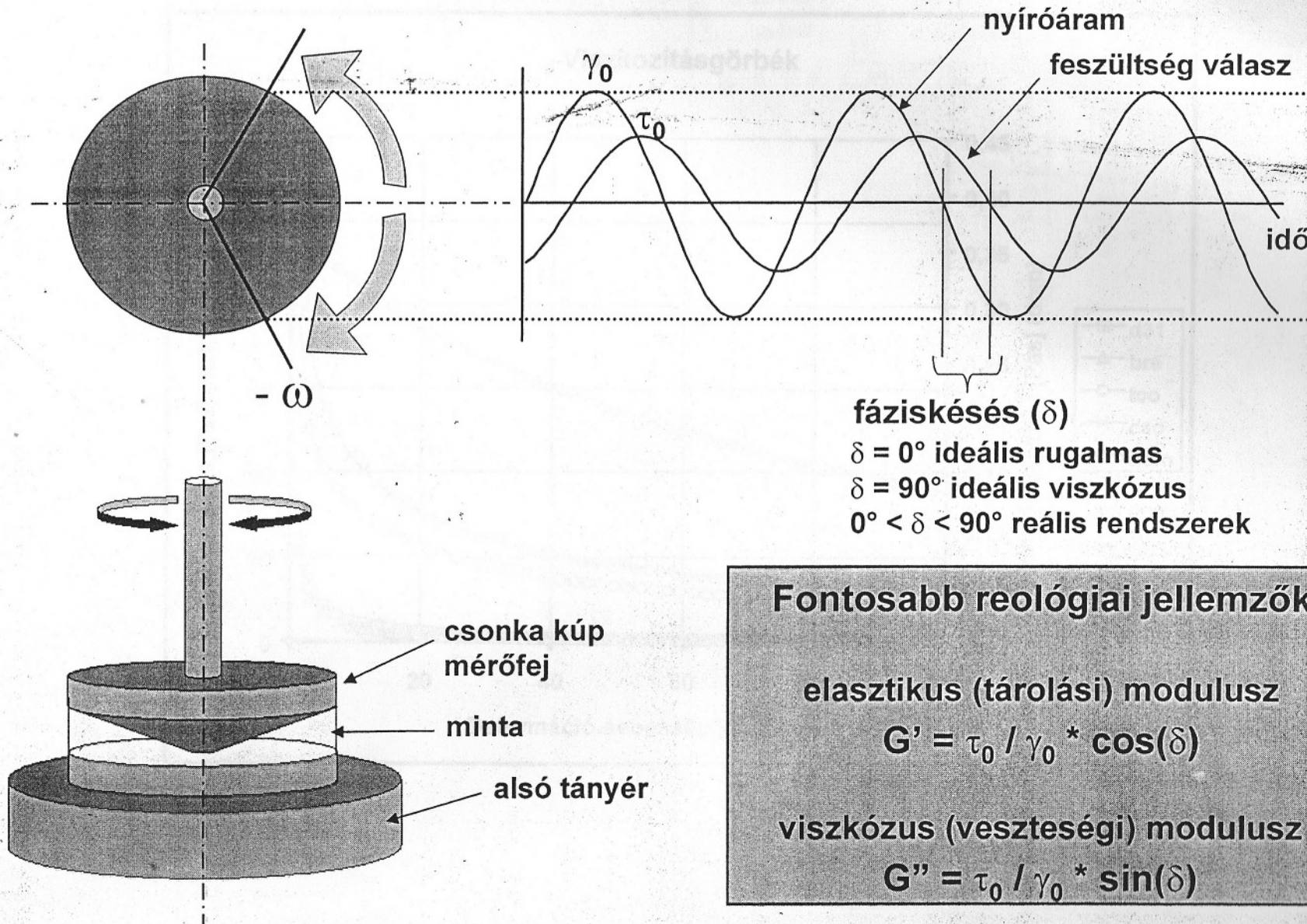
$$J = J_0 + J_R + J_N$$

$$G_0 = \frac{1}{J_0} \quad J_R = \frac{1}{G_k} \left(1 - e^{-\frac{G_k}{\eta_k} t}\right) \quad J_N = t \frac{1}{\eta_N}$$

G_0 = pillanatszerű nyírási modulus

G_k = K-test nyírási modulusa

Oscillációs vizsgálatok

Fontosabb reológiai jellemzők

elasztikus (tárolási) modulusz

$$G' = \tau_0 / \gamma_0 * \cos(\delta)$$

viszkózus (veszteségi) modulusz

$$G'' = \tau_0 / \gamma_0 * \sin(\delta)$$

Viszkozitásgörbék

